

References

1. Vazhynskiy, S. E., and Shcherbak T. I. 2016. *Metodyka ta orhanizatsiia naukovykh doslidzhen [Methodology and organization of scientific research]*. Sumy: Sumy DPU named after A. S. Makarenko.
2. Kyrylchuk V. T. Problema empyrychnoho i teoretychnoho znannia v naukovomu piznanni The problem of empirical and theoretical knowledge in scientific knowledge. Available at: <http://surl.li/mqv vb>.
3. Machi, L., and MakEvoi, B. 2012. *Ohliad literatury: Shist krokiv do uspikhu [Literature Review: Six Steps to Success]*. 2nd edition. Thousand Oaks, CA: Corwin.
4. OHorman, K., and Makintosh, R. 2015. *Metody doslidzhennia dlia biznesu ta menedzhmentu [Research methods for business and management]*. 2nd edition. Oxford: Goodfellow Publishers.
5. Rozman, I. I. 2023. Osnovy naukovykh doslidzhen ta akademichnoho pysma yak skladova efektyvnoho akademichnoho spilkuвання dlia zdobuvachiv vyshchoi osvity [Fundamentals of scientific research and academic writing as a component of effective academic communication for students of higher education]. *Global Science: Prospects And Innovations: III International Scientific and Practical Conference*, November 2-4, 2023. Liverpool, Great Britain.
6. Khauzer, Dzh. 2018. *Medsestrynske doslidzhennia chytannia, vykorystannia ta stvorennia dokaziv [Nursing research on reading, using and creating evidence]*. 4th edition. Burlington, MA: Jones and Bartlett.

УДК 37.016-053.4/.5:81'243:811.111(045)

РОЗВИТОК АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В УСНОМУ МОВЛЕННІ

Теличко Н. В.

DEVELOPMENT OF ENGLISH COMMUNICATIVE COMPETENCE IN ORAL SPEECH OF PRE-SCHOOL AND YOUNGER SCHOOL AGE CHILDREN

Telychko Natalia

Оволодіння іноземною мовою, а саме, основам елементарної іноземної комунікативної компетентності стає важливим надбанням сучасної дитини дошкільного та молодшого шкільного віку, яке забезпечує наступність дошкільного та шкільного етапів освіти, створює фундамент для шкільного іноземного навчання, яке, згідно з вимогами концепції Нової Української школи, побудовано на компетентнісній основі. Іноземна освіта підпорядковується тенденціям модернізації дошкільної освіти, віддзеркалює загальні напрями еволюції форм, методів, засобів навчання, потребує узгодження з вимогами сьогодення на загальнодидактичному та методичному рівнях.

Важливим напрямом розвитку сучасної системи дошкільної освіти є імплементація ефективних дидактичних засобів, які сприятимуть становленню цілісного світобачення дошкільників та дітей молодшого шкільного віку, дозволять збагачувати пізнавальні можливості дітей на основі інтеграції видів діяльності, які набувають розвитку під час навчання в закладах дошкільної освіти (ЗДО), синхронізують та синергетично спрямують пізнавальні, ігрові дії дітей у сфері засвоєння змісту освіти.

Ключові слова: комунікативна компетентність, мовленнєві навички, багатомовність, ігрові технології, творча діяльність.

Mastering a foreign language, namely, the basis of elementary foreign language communicative competence, becomes an important asset of a modern child of preschool and junior school age, which ensures the continuity of preschool and school stages of education, creates a foundation for school foreign language education, which, according to the requirements of the concept of the New Ukrainian School, is built on the basis of competence. Foreign language education is subject to the trends of modernization of preschool education, reflects the general directions of evolution of forms, methods, means of learning, needs to be coordinated with today's requirements at general didactic and methodical levels.

An important trend of the development of the modern system of preschool education is the implementation of effective didactic tools that will contribute to the formation of a holistic worldview of preschoolers and children of primary school age, will allow enriching the cognitive capabilities of children based on the integration of activities that develop during training in preschool education institutions, synchronize and synergistically direct cognitive, playful actions of children in the field of learning the content of education.

Keywords: *communicative competence, speech skills, multilingualism, game technologies, creative activity.*

Актуальність вивчення англійської мови дітей дошкільного та молодшого шкільного віку на сучасному етапі визначається такими факторами, як сучасні тенденції розвитку суспільства, яке характеризується глобалізованістю, відкритістю та інформатизованістю; концептуальними положеннями модернізації освіти в Україні; сучасними вимогами державних документів щодо розвитку й удосконалення національної системи дошкільної та початкової освіти.

Тож, основне завдання вихователя/вчителя, який організовує вивчення англійської мови з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку – створення умов для розвитку інтересу до вивчення англійської мови, як засобу спілкування та комунікації з однолітками і дорослими, що в подальшому сприятиме легкому періоду адаптації до нових вимог школи і допоможе їм бути успішними.

Аналітичний огляд інформаційних джерел з цієї проблематики переконує, що низка науковців, таких як О. В. Бойко, Ю. І. Веклич, Г. В. Матюха, Р. Ю. Мартинова, С. Ю. Ніколаєва, Є. І. Негневицька, Ю. І. Пассов, Н. І. Мельник та багато інших проводили дослідження щодо навчання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку іншомовного спілкування, методичних аспектів розвитку англомовної комунікативної компетенції дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.

Метою статті є обґрунтувати методичні аспекти розвитку англомовної

комунікативної компетенції дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.

Слід зазначити, що володіння іноземними мовами є базою для інтелектуального та особистісного зростання, розширює світогляд, сприяє духовному розвитку особистості. Важливо взяти до уваги і той факт, що коли діти починають вивчати іноземну мову, вони опиняються практично в осередку багатомовності.

Слушним є твердження, що значення вивчення іноземної мови в дошкільному віці є беззаперечним, насамперед тому, що впливає на фізичний, психічний та особистісний розвиток дітей.

Фізичний розвиток дітей дошкільного та молодшого шкільного віку на заняттях англійської мови забезпечується зокрема тим, що в процесі розучування іншомовного матеріалу відбувається розвиток різних органів і систем, артикуляційного апарату, тощо.

Щодо психічного розвитку, у контексті вивчення дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку англійської мови варто пам'ятати, що заняття повинні збагачувати поведінковий досвід дітей, розвивати у дітей вміння реагувати на звернення, репліки, прохання, спонукання, заохочення іноземною мовою. Вивчення англійської мови інтенсифікує інтелектуальний розвиток, а саме сприйняття, пам'ять, мова, уява, самосвідомість, самоконтроль, характер, володіння тілом, творчість, інтуїція. В процесі вивчення іноземної мови діти сприймають певний об'єм інформації, який потрібно запам'ятати, проаналізувати особливості чи ознаки об'єктів, діти навчаються вимовляти англійські звуки, букви, фрази, репліки, речення, вивчають малі фольклорні жанри [2, с. 158].

Гармонійний особистісний розвиток дітей дошкільного та молодшого шкільного віку в процесі вивчення англійської мови забезпечується особистісно-орієнтованим підходом до організації освітнього процесу, який передбачає врахування: індивідуальних вікових, психофізичних особливостей вихованців, диференціацію, гуманізацію навчального процесу, інтерактивну взаємодію між усіма учасниками процесу тощо. Процес навчання англійської мови можна

розглянути як засіб розвитку дитини в соціумі, що допомагає розкрити її особистісний потенціал.

Основними цілями вивчення іноземної мови повинно бути формування мотивації дітей до спілкування англійською мовою (виховна); розвиток іншомовних комунікативних здібностей та формування елементарної іншомовної компетентності (практична); подолання психологічного бар'єру спілкування іноземною мовою (розвивальна); збагачення соціокультурного досвіду дітей (освітня), тощо.

Практичне втілення поставленої мети та завдань вивчення іноземної мови можливе за умови досягнення позитивного результату при вирішенні комплексу завдань, зокрема: викликати та утримувати інтерес дітей дошкільного та молодшого шкільного до вивчення англійської мови як засобу комунікації у процесі організованих ігрових комунікативних ситуацій; цілеспрямовано навчати спілкуванню іноземною мовою в межах комунікативного мінімуму; збагачувати комунікативний досвід, сприяти розширенню використання лінгвістичних знань тощо; розвивати соціокультурну компетенцію [1, с. 251].

Ми переконані в тому, що кожне заняття з англійської мови для дитини має бути цікавим, захоплюючим, бажаним, якщо воно буде проводитися у формі дидактичної сюжетно-рольової гри. Ефективним шляхом формування у дошкільників та початківців пізнавальних мотивів та живого інтересу до вивчення англійської мови має стати надання цим мотивам та інтересам ігрової спрямованості, оскільки ігрова діяльність у цьому віці є провідною, тож вивчення англійської фонетики лексики та граматики повинно відбуватися виключно в ігровій формі. Кожне заняття організовується як ігрове спілкування педагога і дітей та під його керівництвом дітей між собою.

Ігрові ситуації занять повинні моделювати дитяче спілкування, ігри, аналогічні іграм рідною мовою, поєднувати мовленнєві та не мовленнєві дії, вербальне та невербальне спілкування, візуальне та звукове подання інформації, використання англійськомовних соціокультурних джерел, адресованих дітям (пісні,

вірші, ігри, інші види фольклору та авторські тексти). Особлива увага має приділятися логічній послідовності, взаємозв'язку використання рецептивних, репродуктивних, продуктивних, комунікативних та умовно-комунікативних вправ. Невід'ємним аспектом кожного заняття є розучування англомовних малих фольклорних жанрів, а саме віршів, римівок та дитячих пісень, вибір яких обумовлюється видами мовленнєвої діяльності.

Зазначимо, що всі ігри, вправи та інших способів вивчення мови умовно поділяються на: ігри спрямовані на розвиток мовлення та творчого діяльності дітей (граматичні ігри (grammar games)), ігри спрямовані на тренування у розучування та вживанні слів (lexical game) та ігри, які сприяють удосконаленню мовленнєвих навичок (drama and role play).

Отже, представлений опис організації вивчення дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку іноземної мови свідчить про виокремлення, характеристику, аналіз та обґрунтування особливостей різних форм, методів та засобів які в найбільшій мірі будуть забезпечувати реалізацію мети іншомовного навчання дітей дошкільного та молодшого віку та допомагатимуть готувати дітей до іншомовного спілкування.

Список використаних джерел

1. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція): у 2 ч. Ч. II. Від трьох до шести (семи) років / О. П. Аксьонова, А. М. Аніщук, Л. В. Артемова та ін.; наук. кер. О. Л. Кононко. Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. 452 с.

2. Роман С. В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: навчальний посібник. Київ: Ленвіт, 2005. 208 с.

References

1. Aksonova, O. P., Anishchuk, A. M., Artemova, L. V., and others; Kononko, O. L. ed., 2014. *Prohrama rozvytku dytyny doshkilnoho viku «Ja u Sviti» (nova redaktsiia) [Curriculum of Preschoolers' Development "I am in the World" (new version)]*. Part 2, Chapter II from three to six (seven). Kyiv: TOV «MTsFER-Ukraine».

2. Roman, S. V. 2005. *Metodyka navchannia anhliiskoi movy u pochatkovii shkoli [Methodology of Teaching English in Primary School]*. Kyiv: Lenvit.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>